

OBSERVAȚII CREDIDAM

Fată de RAPORTUL COMUN asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, al Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă, Comisiei juridică, de disciplină și imunități și al Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor

1. Punctul 17 din Tabel (Anexa 1)

După articolul 40 se introduc două noi articole, art. 40¹ și 40² cu următorul cuprins:

"Art. 40¹. - (1) Atunci când acordă licențe neexclusive sau își cesionează drepturile exclusive pentru exploatarea operelor sau a altor obiecte protejate, autorii și artiștii interpreți sau executanți au dreptul să primească o remunerație adecvată și proporțională în raport de valoarea economică a drepturilor autorizate sau cesionate, ținând cont de contribuția la ansamblul operei sau al altor obiecte protejate, sau de exploatarea lor efectivă, precum și de practicile de piață. Fără să reprezinte regula și în lipsa unor clauze contrare, plata unei sume forfetare poate constitui o remunerare adecvată și proporțională.

(2) La punerea în aplicare a dispozițiilor prevăzute la alin. (1) se ține seama de principiul libertății contractuale și de cel al unui just echilibru între drepturile și interesele părților, fiind utilizate mecanisme precum acordurile colective sau contractele colective de muncă, după caz.

(amendament propus de domnul senator Lucian Romașcanu).

(3) Aplicarea principiului prevăzut la alin. (1), în ceea ce privește licențele neexclusive, nu constituie o interdicție pentru autorii și artiștii interpreți sau executanți de a autoriza utilizările necomerciale conform art. 144 alin. (4) lit. b), precum și utilizările gratuite ale operelor sau altor obiecte protejate, realizate prin intermediul licențelor neexclusive.

(amendament propus de domnul senator Lucian Romașcanu)

Observații CREDIDAM

Viitorul va aparține internetului. Toate radiourile și televiziunile, utilizatorii prestațiilor artistice vor trece pe internet. Pentru protecția autorilor și a artiștilor interpreți și a altor titulari de drepturi, a fost adoptată această Directivă (vezi titlul). Artiștii interpreți sunt partea slabă în negocierea cu utilizatorii, inclusiv marile platforme. Ei nu au cum să-și asigure, individual, remunerația adecvată și proporțională.

Articolul nou introdus stabilește principii generale care confirmă faptul că artiștii interpreți au dreptul la o remunerație adecvată și proporțională. DAR, în lipsa implementării unui mecanism eficient, care să protejeze dreptul la remunerație, acestea nu pot fi concretizate/nu își vor atinge scopul. Artiștii interpreți au un drept dar acesta nu este garantat că se va materializa, pentru ei. Artiștii interpreți sunt partea slabă în negocierea cu utilizatorii. Ei nu au cum să-și asigure, individual, remunerația adecvată și proporțională. Singurul mecanism, existent deja în Legea nr.8/1996, este cel prevăzut la art.119 din Lege.

Dat fiind că:

- recitalurile 2 și 3 ale Directivei 790/2019 se referă la existența unui cadru juridic existent armonizat care să asigure titularilor un nivel ridicat de protecție, inclusiv în mediul digital.

Legislația va trebui să fie astfel concepută încât să fie relevantă și pentru viitor, pentru a nu limita evoluțiile tehnologice.

- cadrul juridic existent include deja drepturile de închiriere și împrumut. Ele au fost introduse prin Directiva 92/100/EEC (actualizată prin Directiva 2006/115/EC) și dau naștere remunerației echitabile la care nu se poate renunța. Totuși, acest mecanism asigură recompensarea titularilor pentru exploatarea operelor/prestațiilor artistice conținute însă pe suport fizic, deci este un mecanism potrivit exclusiv pentru mediul offline.

PROPUNEM:

- Extinderea scopului remunerației echitabile garantate de art. 119 din Legea nr. 8/1996 și completarea articolului menționat, astfel:

(1) În cazul în care un autor sau un artist interpret sau executant a transferat ori a cedat dreptul său de închiriere sau împrumut și dreptul de punere la dispoziția publicului, în ceea ce privește o fonogramă ori o videograma, unui producător de fonograme sau de înregistrări audiovizuale, acesta păstrează dreptul de a obține o remunerație echitabilă.

(2) Dreptul de a obține o remunerație echitabilă pentru închiriere și punere la dispoziția publicului, nu poate face obiectul unei renunțări din partea autorilor sau artiștilor interpreți ori executanți, în calitate de beneficiari.

(3) Autorii și artiștii interpreți sau executanți vor primi remunerațiile cuvenite fie direct de la producători, conform contractelor încheiate cu aceștia, **cu excepția punerii la dispoziția publicului**, fie de la utilizatori, numai prin organismele de gestiune colectivă, conform contractelor dintre beneficiarii remunerației și producători. **Dreptul de punere la dispoziția publicului se va gestiona numai prin intermediul organismelor de gestiune colectivă**

Prin amendamentul propus de CREDIDAM, este îmbunătățit/sporit nivelul de protecție al titularilor, astfel încât remunerația echitabilă să fie garantată și pentru exploatările online ale acestora (fiind în deplină concordanță cu principiile/textul Directivei).

Mai multe state UE au implementat deja mecanisme similare în beneficiul artiștilor interpreți cu ocazia transpunerii Directivei. Harta transpunerii poate fi consultată pe pagina dedicată Campaniei <https://www.payperformers.eu/>

Cu privire la mecanismele exemplificate ... **precum acordurile colective sau contractele colective de muncă**, propunem, pentru echitate, înlocuirea sintagmei **acorduri colective** cu **gestiune colectivă motivat și de faptul că, în România, nu există altă formă de negociere colectivă decât negocierile dintre titulari de drepturi, reprezentați de OGCuri, pe de o parte, și utilizatorii, reprezentați de asociațiile reprezentative și de primii 5 utilizatori, funcție de ponderea pe piață..**

2. Punctul 30 din Tabel (Anexa 1)

(2) În cazul copiilor înregistrate prin procedeu digital, pe orice tip de suport, remunerația se împarte în mod egal între autori și editori, artiști interpreți sau executanți, producători și editorii de publicații de presă. (amendament propus de domnul senator Lucian Romașcanu)

Observații CREDIDAM

Constatăm o **discriminare** flagrantă între felul în care sunt tratați artiștii interpreți, pe de o parte și editorii de presă, pe de altă parte. În timp ce artiștilor interpreți li se refuză protecția pentru a avea acces la remunerația adecvată și proporțională, cu motivația falsă că folosirea unui mecanism existent ar fi “peste Directivă”, editorilor de presă li se dau drepturi care nu sunt prevăzute de loc în Directivă (remunerație compensatorie pentru copie privată, getiune colectivă etc.)

În legislațiile țărilor care au transpus deja Directiva UE 790/2019, editorii de publicații de presă sunt titulari de drepturi conexe și beneficiari ai drepturilor exclusive (conform Directivei) : *reproducere și punerea la dispoziția publicului* (pentru exploatarile online ale publicațiilor).

Cu titlu de exemplu: în Spania, Germania, Ungaria, Elveția, aceștia NU sunt beneficiari ai remunerației compensatorii pentru copie privată.

Prevederile care le garantează remunerații compensatorii din CP digitala (în cote egale cu ...) și CP pentru hartie sunt excesive.

Negocierea (procentul) trebuie să reflecte gradul de utilizare/ copiere a operelor și prestațiilor artistice precum și dimensiunea categoriei de titulari beneficiari (cu titlu de exemplu, numărul artiștilor interpreți comparativ cu cel al editorilor de presă. Cât sunt copiate prestațiile artistice versus producțiile editorilor de presă).

3. Punctul 50 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 162, după litera s) se introduce o nouă literă, litera t) cu următorul cuprins:

t) să emită facturi fiscale către utilizatori, care vor fi transmise inclusiv prin sistemul național privind factura electronică Ro e-Factura către utilizatori
(amendament propus de Ioan Cupșa, Szabo Odon și doamna deputat Mirela Adomnicai)

Observații CREDIDAM

Având în vedere că, raportat la plafonul legal prevăzut de Codul Fiscal, CREDIDAM nu poate opta pentru aplicarea TVA la încasare, prin obligația emiterii facturilor fiscale, de la început, TVA-ul aferent facturilor emise și neîncasate va trebui susținut de asociație. CREDIDAM nu dispune de fonduri proprii din care să achite către Bugetul de Stat sumele reprezentând TVA-ul aferent facturilor neîncasate de utilizatorii care refuză plata remunerațiilor legal datorate. Această problemă este una reală, justificată: din experiența CREDIDAM, o parte considerabilă din utilizatori sunt rău platnici (numai în anul 2020, au fost promovate aproape 2000 de acțiuni în instanță ca urmare a refuzului de plată al acestora).

În plus, precizăm că aproximativ 75% din cheltuielile CREDIDAM nu intră în sfera de TVA (cheltuieli cu salarii, cheltuieli cu chiria etc) ca urmare, aproape tot TVA-ul colectat este virat lunar la Bugetul de Stat.

Propunem:

- obligarea utilizatorilor să plătească la scadențele stabilite prin metodologii, iar emiterea facturilor fiscale să se facă în momentul plății.
- modificarea Codului Fiscal astfel încât să putem beneficia de facilitatea de a aplica TVA la încasare.

4. Punctul 52 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 165, după alineatul (9) se introduc trei noi alineate, alin. (9¹) - (9³) cu avea următorul cuprins:

”(9¹) Penalitățile de întârziere sau, după caz, neplată, se calculează exclusiv cu aplicarea dobânzii legale.

(9²) Organismele de gestiune colectivă sunt obligate să notifice utilizatorii cu privire la încetarea valabilității autorizațiilor neexclusive cu 30 de zile înainte de termen.

(9³) În caz de întârziere sau neplată a remunerațiilor, organismele de gestiune colectivă sunt obligate să îi notifice pe utilizatori cu un termen rezonabil, privind cuantumul datoriei, modalitățile și termenele de plată.”

(amendament propus de domnul senator Lucian Romașcanu)

Observații CREDIDAM**În primul rând:**

- negocierea Metodologiilor se desfășoară conform procedurii descrise de Lege (art.163-165), între părți private (OGC-uri și utilizatori). Utilizatorii au fost parte din aceste negocieri, a căror legalitate a fost validată și de Curtea de Apel București. În plus, dacă erau nemulțumiți de rezultat, utilizatorii, prin asociațiile lor reprezentative, puteau solicita-după 3 ani- o nouă negociere (prevedere expresă în forma actuală a Legii, art.166 par.1 și 2). Este exclusiv culpa acestor asociații că nu au aplicat prevederile legale.

- penalitățile se aplică celor care nu vor să respecte, după 25 de ani de la publicare, Legea nr.8/2996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Reducerea acestor penalități, prin prevederile propuse, ar avea cel puțin două aspecte negative:

- discriminarea față de agenții economici care respectă legea și plătesc la termenele prevăzute sumele datorate, versus agenții economici care încalcă legea și folosesc banii datorati artiștilor și autorilor în alte scopuri, având cheltuieli mai mici, comparativ cei buni platnici, care respectă legea.

- cuantumul penalităților (pentru drepturi conexe este de 0,1%) este negociat împreună cu utilizatorii în cadrul Comisiilor de negociere constituite, deci acest procent este legal. Acesta NU este rezultatul unei decizii unilaterale a OGC-ilor, ci rezultatul negocierii OGC-ilor cu utilizatorii (structuri asociative + primii 3 utilizatori majori), conform prevederilor legale.

- nu există nicio rațiune (sau justificare) pentru care (doar) cuantumul penalităților să fie expres reglementat prin Lege (trebuie respectată libertatea negocierii părților sub toate aspectele). Această prevedere ar intra în contradicție cu alte legi care reglementează aplicarea dobânzii legale.

- astfel de prevederi sunt de natură să favorizeze/stimuleze neplata sumelor convenite titularilor de drepturi, prin diminuarea sancțiunilor. Acest principiu este de neacceptat, principiul care trebuie să primeze fiind respectarea Legii. Indirect, este creată o discriminare evidentă, de neacceptat, între utilizatorii buni plătitori, care respectă Legea, și cei care refuză îndeplinirea obligațiilor legale/sî respecte legea.

În al doilea rând, referindu-ne la aplicarea dobânzii legale:

- regimul aplicării dobânzii legale este reglementat de OG 13/2011,
- metodologia de calcul specifică nu permite aplicarea dobânzii în mod simplu și automat, cum se întâmplă în sistemul actual de aplicare al penalităților, în procent clar stabilit (prin libera negociere a părților). De exemplu: această operațiune trebuie realizată pentru fiecare debit în parte, în funcție de scadență. Dacă avem un restanțier pentru o perioadă de 36 de luni, calculul se va repeta de 36 de ori (pentru fiecare lună în parte).
- variabilele ce intervin în metodologia de aplicare a dobânzii legale impune calculul acesteia de o persoană specializată (expert contabil), la data scadență, în funcție de fiecare sursă de colectare (cu generarea de costuri inutile și complicarea sistemului de calcul).
- în instanță, utilizatorii vor suporta costuri mai mari (o astfel de prevedere nu este nici în avantajul utilizatorilor, deși aparent, așa se dorește) deoarece în raport de această nouă prevedere, este necesară în mod obligatoriu dispunerea efectuării expertizei contabile (pentru stabilirea dobânzii legale), expertiză care generează costuri suplimentare în sarcina pârâtului.
- pe cale de consecință, CREDIDAM nu va mai putea acorda eșalonări de plată (practică prin care venim în ajutorul agenților economici care au dificultăți financiare) dat fiind limitarea costurilor administrative la maxim 15%. Or, introducerea multor prevederi noi, care vor crește costurile, va duce în final la imposibilitatea funcționării asociației CREDIDAM, CU IMPACT NEGATIV DIRECT și asupra artiștilor străini reprezentați direct sau în baza acordurilor juridice internaționale (este vorba de sute de mii de artiști).

5. Punctul 61 din Tabel (Anexa 1)

Art.III (1) Pe o durată de trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, sumele nerevendicate prevăzute la art. 169 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 8/1996, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, vor fi utilizate de organismele de gestiune colectivă pentru cheltuieli de digitalizare a sistemului de identificare a operelor, execuțiilor și prestațiilor artistice, de colectare, evidență și repartitie a remunerațiilor. Verificarea modului de cheltuire a acestor sume face obiectul auditului extern, care se prezintă anual, de către auditor, spre aprobare, Oficiului Român pentru Drepturi de Autor.

(2) Sumele nerevendicate, care exced necesarului de cheltuieli prevăzute la alin. (1) se repartizează conform prevederilor de la articolul 169 alineatul (3) Legea nr. 8/1996, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege.

(3) Aplicarea metodologiilor stabilite conform procedurii prevăzute la art. 163- 165 se face cu excepția prevederilor contrare dispozițiilor art. 164 alin. (2) și art. 165 alin. (9¹).

(4) În termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, organismele de gestiune colectivă sunt obligate să actualizeze autorizațiile neexclusive acordate precum și informațiile prevăzute la art. 170 alin. (2) lit. c) și e) din Legea nr. 8/1996, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, inclusiv pe cele aflate sub incidența art II alin 3 a Legii 74/2018

(3) În cazul în care organismele de gestiune colectivă nu respectă obligația stabilită de alin. (3), Oficiul Român pentru Drepturile de Autor dispune măsurile necesare intrării în legalitate, în condițiile art. 184 Legea nr. 8/1996, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege. Lipsa modificărilor metodologiilor de către organismul de gestiune colectivă conform Legii presupune exonerarea obligației de plată a fiecărui utilizator. (..)

Observații CREDIDAM

1. Tribunalul București a sesizat Curtea Constituțională cu privire la soluționarea excepției de neconstituționalitate a art.164 alin.2 teza II din Legea 8/1996 (dosarul civil a fost înregistrat sub nr. 2752D/2019, fiind în faza de raport).

2. O astfel de prevedere, cu aplicare imediată, intervine practic într-o negociere privată, respectiv în metodologiile deja negociate/validate de instanțele de judecată (CAB). În aceste negocieri, toți radiodifuzorii, inclusive cei mici, au fost reprezentați.

Conform prevederilor legale, metodologiile, după publicare în Monitorul Oficial al României, sunt aplicabile tuturor, chiar și celor care nu au participat direct la negocieri.

3. Actualizarea tuturor autorizațiilor neexclusive încheiate cu utilizatorii creează o sarcină administrativă imensă în sarcina organismelor de gestiune colectivă. În practică, în cazul a mii de autorizații gestionate, o asemenea obligație poate duce la blocarea activității OGC-ului.

Referitor la amendamente de "îlărgire" a obligațiilor de transparentă deja existente în Legea 8/1996

6. Punctul 34 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 144 alineatul (4), după litera d) se introduce o nouă literă, lit. e), cu următorul cuprins:
 „e) de a fi informați anual cu privire la modul de repartizare către membrii a remunerațiilor colectate de la utilizatori, inclusiv a metodologiei/formulei de calcul utilizate de către organismul de gestiune colectivă pentru calcularea remunerației ce i se cuvine pentru actele de exploatare care s-au produs înainte de intrarea în vigoare a revocării sau restrângerii mandatului de gestiune.”

Observații CREDIDAM

Articolul ce se dorește completat, cuprinde drepturile titularilor care trebuie cuprinse obligatoriu în Statutul OGC.

“Metodologia/formula de calcul”, pe surse de colectare, se regăsește deja în detaliu în Statutul OGC-ilor, statut public (postat pe site) și avizat obligatoriu de ORDA. În statutul CREDIDAM este art.21.

Precizăm că în prezent, atât în raport de obligațiile de transparentă legale, dar și din inițiativa CREDIDAM (prin facilitățile create), titularii primesc deja toate aceste informații (detaliile aferente sumelor primite) sub cel puțin următoarele forme:

a) automat, după fiecare repartiție, în căsuța proprie online (facilitate creată de CREDIDAM) titularului i se pune la dispoziție un “desfășurător”;

b) la cerere, titularul primește informații detaliate cu privire la sumele ce i-au fost repartizate în ultimele 12 luni, proveniența, modul de calcul, rețineri aplicate (art.170 alin.1)

c) mai mult, pentru verificarea efectivă a prestațiilor declarate de artist și raportate pe playlistele primite de CREDIDAM, deci implicit a sumei primite, CREDIDAM a creat o altă facilitate la dispoziția titularilor („aplicația de verificare a playlistelor”). Prin aceasta, artistul are posibilitatea de vizualiza toate playlistele trimise de utilizatori în ultimele 12 luni.

7. Punctul 35 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 144 alineatul (7), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) de a primi răspuns în scris, motivat, în termen de maximum 30 de zile, la plângerile formulate referitoare la autorizația de gestionare a drepturilor și revocarea sau retragerea acestora, colectarea, repartizarea și plata remunerațiilor, metodologiei/formulei de calcul utilizate de către organismul de gestiune colectivă pentru calcularea remunerației, reținerile aplicate inclusiv în cazul drepturilor online asupra operelor muzicale, conform procedurilor instituite la nivelul organismului de gestiune colectivă.”

Observații CREDIDAM

Reiterăm faptul că, “metodologia/formula de calcul”, pe surse de colectare, se regăsește în detaliu, în Statutul OGC-lor, statut public (postat pe site) și avizat obligatoriu de ORDA.

În al doilea rând, impunerea unui termen de maxim 30 de zile de răspuns, la sesizările titularilor nemembri nu este în concordanță cu prevederile OG 27/2002 (art.8-9) cu privire la soluționarea petițiilor (oricum aplicabilă autorităților publice).

Precizăm și faptul că asociația noastră numără în prezent peste 16.000 de membri direcți români și străini (și poate primi cereri inclusiv de la un număr estimat semnificativ de titulari care nu sunt încă membri), situație care poate determina necesitatea unui termen mai mare de răspuns în cazul unui număr mare de cereri depuse simultan și în paralel cu cele ale membrilor (facem referire aici la posibilitatea prevăzută de art.9 din OG 27/2002) – cu precădere în perioadele post-repartiții.

8. Punctul 45 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 152, după litera f) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins:

„g) metodologia/formula de calcul utilizată pentru calcularea remunerației ce revine autorilor sau titularilor de drepturi.”

Observații CREDIDAM

Reiterăm faptul că, “metodologia/formula de calcul”, pe surse de colectare, se regăsește în detaliu, în Statutul OGC-lor, statut public (postat pe site) și avizat obligatoriu de ORDA.

Prin urmare, nu există nicio rațiune pentru care aceleași informații, deja disponibile în Statut și implicit pe pagina de internet a Asociației, să fie din nou *puse la dispoziția publicului prin mijloace de informare în masă* (deci tot pe site) – așa cum prevede art. 152.

Sușinerile noastre sunt confirmate și de raportul recent al Comisiei Europene, *Raportul CE privind la aplicarea Directivei 2014/26/UE în UE*. Raportul stabilește în mod clar faptul că, la acest moment, nu este necesară nicio revizuire a Directivei. Toate obligațiile impuse prin textul Directivei, deja transpusă în legislația din România, încă din anul 2018, sunt suficiente și nu necesită niciun fel de extindere. Lărgirea obligațiilor de transparență aflate deja în sarcina organismelor de gestiune colectivă nu are nicio justificare și este în contradicție cu concluziile analizei CE.

9. Punctul 48 din Tabel (Anexa 1)

La articolul 160, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Declarația prevăzută la alin.(3) se depune la adunarea generală și se publică pe pagina proprie de internet.”

Observații CREDIDAM

Directiva 2014/26/UE este deja transpusă corect. Directiva prevede la art.9 alin.3 prezentarea ei în cadrul AGA și **NU** publicarea pe pagina de internet.

Conform textului actual, declarațiile se prezintă în AGA, se depun la mapa întocmită cu *30 de zile înainte de AGA (deci se pot consulta de membri)* și se evidențiază într-un registru special.

Apreciem că prevederile deja existente sunt de natură să asigure un nivel suficient de transparență cu respectarea simultană a *Regulamentului nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.*

Textul actual chiar invocă la alin. 3 respectarea prevederilor GDPR (mai jos extras din art 160)

“(3) Directorul general și membrii consiliului director au obligația să completeze și să prezinte adunării generale o declarație individuală anuală, cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal, care să conțină următoarele informații: (..)”.

Amendamentul depășește deci cadrul Directivei și încalcă Regulamentul nr. 679/ 2016.

Sușinerile noastre sunt confirmate și de raportul recent al Comisiei Europene, *Raportul CE privind la aplicarea Directivei 2014/26/UE în UE*. Raportul stabilește în mod clar faptul că, la acest moment, nu este necesară nicio revizuire a Directivei. Toate obligațiile impuse prin textul Directivei, deja transpusă în legislația din România, încă din anul 2018, sunt suficiente și nu necesită niciun fel de extindere. Prin urmare, lărgirea obligațiilor de transparență aflate deja în sarcina organismelor de gestiune colectivă nu are nicio justificare și este în contradicție cu concluziile analizei Comisiei Europene (*ANEXĂ cu obligațiile de transparență*).